

Josep M. Sanmartí

DES DEL RETIRO

La reacció etico-parlamentaria

Que l'escàndol protagonitzat pels germans Alfonso i Juan Guerra va impressionar molt no solament els socialistes sinó tots els polítics professionals, ho demostra la ràpida, gairebé fulminant reacció del Congrés de Diputats que el dia 8 d'aquest mes va aprovar de colp que es tramitin sis proposicions de llei i una no de llei per regular això tan vaporós i al mateix temps tan concret que es diu tràfic d'influències. Encara que l'assumpte cuejava des de feia dies, és difícil recordar una resposta tan ràpida als terribles interrogants plantejats pel debat del dia 1 i per les explicacions del vice-president Alfonso Guerra. Una setmana justa després de llançar-se de mala manera el plats pel cap, tots els grups parlamentaris presentaven (o bé donaven suport) a diverses iniciatives legislatives per mirar d'omplir aquest buit legal per on s'ha esquitllat aquest serp que després de devorar un vice-president del govern amenaça els peons més petits i el sistema en general. Ni tan sols hi hagué vots en contra i la Cambra va obtenir un dels nivells d'unanimitat més alts dels últims anys. La por i el repte polític desaconsellaven aquesta vegada les picabaralles miserables que es tradueixen sovint en fer-se la traveta els uns als altres amb simples tripijocs reglamentaris. Aquesta vegada no, aquesta vegada tots els diputats van veure les orelles al llop i es van trobar en la mateixa barca on s'acabava d'ofegar Alfonso Guerra. Així doncs, poca broma i a tancar forats, si és que es pot.

En efecte, els plantejaments de les set iniciatives legislatives són tan diferents, per no dir contraposats, que una vegada superat el consens de prendre mesures,

sembla molt difícil que s'arribi a un acord sobre les futures normes legals que han de regular el tràfic d'influències. Tots els grups van jurar que s'hi deixaran la pell i per la part que els toca se'ls ha de creure, però això no lleva que les perspectives jurídiques de cadascú siguin molt diferents i que es vegi complicat poder traure un articulat que satisfaci totes les parts i que a més sigui aplicable pels tribunals.

Això no obstant, cal reconèixer que aquesta reacció del nucli més selecte dels professionals de la política és altament positiva. L'absència de resistències, ni que fossin verbals, a entrar en aquest envitricollat assumpte permet creure que el tràfic d'influències encara és una pràctica marginal en la vida política (no tant en la vida social i econòmica) tant pel que fa al bloc governamental, com a l'oposició. Cal recordar que els intents fets en altres països europeus en aquest sentit, com per exemple a Itàlia, han fracassat.

L'afer en la seva vessant més polèmica i escandalosa (en tots els sentits) no està enllestit ni de bon tros. Dimecres passat dos ministres considerats adversaris dins del govern i del PSOE del vice-president Alfonso Guerra, van haver de donar la cara al Congrés per defensar-lo. Ho van fer amb la correcció i la puntualitat degudes, però sense mostrar un gran entusiasme i fins i tot amb un cert desmenjament. Narcís Serra va negar que el seu departament tinguí previst la venda d'un camp d'entrenament de la Marina a Cadis a una empresa relacionada amb Juan Guerra, mentre que Carlos Solchaga va afirmar que el Patrimoni de l'Estat tenia els papers en regla pel que fa a l'edifici de la Delegació del Govern





a Sevilla. En canvi, el ministre Virgilio Zapatero, un home del vice-president, va rebutjar les noves acusacions de l'oposició andalusista citant les declaracions de Guerra del dia 1. Zapatero feia seves, per tant, les explicacions del seu cap.

FRAGA EN GALICIA

Enmig d'aquest enrenou no es pot perdre de vista el que està passant a Galícia amb la presa de possessió de Manuel Fraga com a president de la Xunta renovada el dia 5. El fet és important tant pel que significa de repte personal per un vell professional de la política, com amb vista a la correlació de forces a l'estat espanyol. L'èxit electoral de Fraga a la seva regió vol dir en primer lloc que s'acareix la situació dins del PP, que bona falta li feia. Ningú s'imaginava Fraga fent de cap de l'oposició al Parlament gallec sense ficar el nas en els afers estatals a través de la presidència del partit. Ara, el pròxim Congrés dels populars podrà jubilar definitivament el seu fundador, que té el govern gallec com a retir més que honorable. Però hi ha més.

És la primera vegada que un partit d'àmbit estat, que no sigui el PSOE, ocupa clarament, sense aliances, un govern autònom potent i políticament molt significatiu, ja que es tracta d'una de les tres nacionalitats històriques. El PP descobreix així el valor que tenen aquests governs com a base de poder. Ja ho va experimentar José María Aznar a Castella-Lleó, però Fraga ho ha demostrat molt més clarament a Galícia. El poder autònom està convertint-se així en un objectiu cobejat per les forces estatals, que fins ara els menyspreaven com a simples apèndixs del poder central. A Espanya certament el poder està enormement concentrat en pocs llocs i en poques mans. La Moncloa continua sent l'última i més important instància per a qualsevol decisió que es prengui a escales inferiors, tant si són del partit com de l'administració. Doncs bé, això es comença a esquarterar i els governs autònoms apareixen cada vegada més com a centres de poder i



d'influència. Només cal veure que algunes Comunitats Autònomes ja administren vora un bilió de pessetes anuals.

Aquest descobriment és el que ha forçat un decantament dels populars vers l'autonomisme com a doctrina, i que en alguns casos, com el de Gabriel

Cañellas a les Illes, fins i tot parlin de nacionalisme. El mateix Fraga va sorprendre tothom el dia de la presa de possessió dient que Galícia és una nació. ¿És aquest el mateix Fraga que fa molt pocs anys denuncià els excessos del títol VIII de la Constitució? El cabdill conservador va donar una veritable lliçó de populisme i, segons com, de demagògia el dia que va entrar al palau de Raxoi, però això no ha de tapar l'esmentat gir de la dreta espanyola en relació a la descentralització de l'estat. Que Fraga rebutgi el principi d'autodeterminació no té per què escandalitzar ningú, encara que això representi una injecció de moral per al govern central. És lògic que el PP no aboni aquesta doctrina, però ja no ho és tant, d'acord amb l'experiència recent, que reivindiqui i persegueixi el poder autònom. Als països europeus és habitual que les carreres polítiques es facin o s'aguantin a partir de bastions territorials, sigui d'àmbit regional o municipal. Solament aquí es fan dirigents que no han trepitjat mai un ajuntament o un govern autònom.

Per acabar, cal fer una nova referència a la concertació social. N'hi hauria prou dient que el president de la patronal, José María Cuevas, va anar a Santiago el dia que Fraga recorria els carrers precedit per mil tocadors de gaites, en lloc d'assistir a una reunió de treball amb el ministre del ram, Manuel Chaves. L'avís no podia ser més clar: els últims acords govern-sindicats, han posat fi a la lluna de mel entre el govern i els empresaris, que han vist com de sobte aquells començaven a traure fruit del 14-D... de 1988. Per dir-ho d'alguna manera, els nens amb els nens, i les nenes amb les nenes.

Josep M. Sanmartí